

تعریف: مفعول مطلق یعنی مصدر فعل جمله که یا بخواهد روی انجام فعل تأکید کند یا نوعش را بیان نماید.

مثال:

نَزَّلَ اللهُ الْقُرْآنَ تَنْزِيلاً . تَنْزِيلاً مصدرِ نَزَّلَ است: نَزَّلَ يُنَزِّلُ نَزْلًا تَنْزِيلًا (ثلاثی مزید)
خدا قرآن را قطعاً نازل کرد.

أَنَا أَحْتَرِمُ وَالِدِي أَحْتِرَامًا . أَحْتِرَامًا مصدرِ أَحْتَرِمُ است: أَحْتَرِمُ يَحْتَرِمُ أَحْتِرَامًا (ثلاثی مزید)
من به مادرم مسلماً احترام می گذارم.

أَكْتُبُ تَمَارِينَكُنَّ كِتَابَةً قَبْلَ أَنْ تَتْرَكَنَ الْمَدْرَسَةَ. كِتَابَةً مصدرِ أَكْتُبُ است: كَتَبَ يَكْتُبُ كِتَابَةً (ثلاثی مجرد)
پیش از این که مدرسه را ترک کنید، تمرین هایتان را حتماً بنویسید.

*توجه: همان طور که در مثال های فوق مشاهده می شود:

۱. مفعول مطلق منصوب است.
۲. مفعول مطلق مفرد است.
۳. مفعول مطلق ممکن است آخرین کلمه ی جمله باشد یا نباشد.
۴. فعل جمله می تواند هرزمانی داشته باشد.
۵. فعل جمله می تواند ثلاثی مجرد باشد یا مزید.
۶. فعل جمله می تواند مجهول باشد.
۷. ممکن است جمله ای که مفعول مطلق دارد، فعلیه باشد یا اسمیه.
۸. مفعول مطلق باید مصدر همان فعل باشد، نه مشابه.



اگر بعد از مفعول مطلق، صفت یا مضافِ إلیهی ذکر نشود ← مفعول مطلق تأکیدی

نامُ الطِّفْلِ **نوماً** . کودک حتماً خوابید. (بعد از نوماً صفت یا مضافِ إلیه نیامده)

مفعول مطلق تأکیدی

انواع مفعول مطلق

اگر بعد از مفعول مطلق، صفت یا مضافِ إلیهی ذکر شود ← مفعول مطلق نوعی

نامُ الطِّفْلِ **نوماً عمیقاً** . کودک، عمیق خوابید. (بعد از نوماً صفت آمده: عمیقاً)

مفعول مطلق نوعی

نامُ الطِّفْلِ **نوماً التَّعبین** . کودک، مانند افرادِ خسته خوابید. (بعد از نوماً مضافِ إلیه آمده: التَّعبین)

مفعول مطلق نوعی

مثالی دیگر:

مفعول مطلق تأکیدی: يَلْعَبُ الطَّلَابُ **لعباً** في ساحة المَدْرَسَةِ.

دانش آموزان درحیاط حتماً بازی می کنند.

مفعول مطلق نوعی (با صفت): يَلْعَبُ الطَّلَابُ **لعباً جميلاً** في ساحة المَدْرَسَةِ.

دانش آموزان درحیاط، زیبا بازی می کنند.

(یا: بازیِ زیبایِ می کنند)

مفعول مطلق نوعی (با مضافِ إلیه): يَلْعَبُ الطَّلَابُ **لعباً التَّاجِحِينَ** في ساحة المَدْرَسَةِ.

دانش آموزان درحیاط مانند افراد موفق بازی می کنند.

***توجّه:** ممکن است در جمله ای که مفعول مطلق نوعی (با صفت) دارد، صفت به صورت فعل بیاید.

مثال: يَلْعَبُ الطَّلَابُ **لعباً يُفَرِّحُ الْمُتَفَرِّجِينَ** في ساحة المَدْرَسَةِ.

لعباً: مفعول مطلق نوعی، يُفَرِّحُ: فعل و صفت برای لعباً

دانش آموزان در حیات مدرسه بازی ای می کنند که تماشاچیان را خوشحال می نمایند.



۱. مفعول مطلق تأکیدی: با کمک یکی از کلمات تأکیدی فارسی مانند "حتماً، قطعاً، مسلماً، حقیقۀاً، بی شک، مطمئنأاً و.." که پیش از فعل می آوریم.
۲. مفعول مطلق نوعی با صفت: فقط خودِ صفتِ جمله را پیش از فعل ترجمه می کنیم و نیازی به کلمه ی کمکی نیست.
۳. مفعول مطلق نوعی با مضاف إليه: با کمک کلماتی مانند "مثل، مانند، شبیه، چون و.." پیش از مضاف إليه ترجمه می کنیم.
۴. مفعول مطلق نوعی با صفت گاهی می تواند مانند حال ترجمه شود. مثال:

يَلْعَبُ الظَّلَابُ لَعِبًا جَمِيلًا فِي سَاحَةِ المَدْرَسَةِ. دانش آموزان در حیات مدرسه به زیبایی بازی می کنند.

مفعول مطلق نوعی (با صفت)

اسْتَغْفَرْتُ اللّٰهَ اسْتِغْفَارًا صَادِقًا. از خدا صادقانه (به راستی، راستگویانه و ..) آمرزش خواستم.

مفعول مطلق نوعی (با صفت)

**** مهم:**

در هیچ یک از انواع مفعول مطلق، **خودِ مفعول مطلق ترجمه نمی شود.**

*سؤال این درس در آزمون ها: ۱. انواع سؤال های ترجمه ای

۲. محل اعرابی

۳. سؤال مستقیم (عَيْنِ المفعول المطلق واذكُرْ نَوْعَهُ).

حقیقی

